

Riskianalüüsi koondvaade: Lüganuse vald

Olulisemad näitajad

GEOGRAAFIA

Pindala	598,58 km²
Asustustihedus	13,8 in/km²

RAHVASTIK

Rahvaarv	8250
Eakate arv (üle 65-aastased)	2509
	30,4% elanikest

SOTSIAALMAJANDUSLIKUD NÄITAJAD

ELUKESKKOND

PÕLLUMAJANDUS

Riskide ja teenuste hindamise tulemused

Riskide hindamise tulemused

▲ Riskianalüüsis kuvatakse ainult need riskid, mis on märgitud "väga oluline" ja "oluline"

väga oluline

Elektrikatkestus

väga oluline

Kaugkütte katkestus

väga oluline	Teede sõidetavuse katkemine
väga oluline	Vee- või kanalisatsioonikatkestus

Teenuste hindamise tulemused

⚠ Riskianalüüsis kuvatakse ainult kriitilised ja olulised teenused

kriitiline	Kaugkütte piirkondades soojavarustuse kättesaadavuse tagamine ja arendamine
kriitiline	Teede ja tänavate korrashoid ja ehitus
kriitiline	Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni teenuste kättesaadavuse tagamine ja arendamine
kriitiline	Alusharidus ja lastehoid

Ristsõltuvused

⚠ Riskianalüüsis kuvatakse ainult kõige suurema mõjuga riskid ning kriitilised ja olulised teenused

	Teede sõidetavuse katkemine	Elektrikatkestus	Kaugkütte katkestus	Vee- või kanalisatsioonikatkestus
Legend Teenus katkeb Teenus on häiritud				
Katkestuste arv	0	0	0	0
Häirituste arv	4	3	2	2
Kokku	4	3	2	2
Kaugkütte piirkondades soojavarustuse kättesaadavuse tagamine ja arendamine				
Teede ja tänavate korrashoid ja ehitus				
Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni teenuste kättesaadavuse tagamine ja arendamine				

Haavatavuste analüüsi tulemused

Elektrikatkestus

Ulatuslik elektrikatkestus stsenaariumi haavatavuse hinnang

Võimelüngad

HAAVATAVAD GRUPID

Varude puudumine.

KOV TEENUSED

Kaugkütte piirkondades soojavarustuse kättesaadavuse tagamine ja arendamine

Kiviõli Soojus AS-il puudub generaator katelde töö tagamiseks.

Alusharidus ja lastehoid

Generaatorite puudus.

ETTEVÕTTED

PIIRKOND

Generaatorite puuduses. Varude puudumine (kütus, toit).

Mõjutatavad piirkonnad:

- Kiviõli
- Püssi
- Lüganuse
- Sonda
- Maidla
- Savala
- Erra

INIMESED

Külma ilma korral jahtuvad kortemajad kiiresti.

EHITISED

Puudub personal (KÜ-d) ja generaatorid.

Kaugkütte katkestus

Kaugkütte katkestus on tarbija soojusega varustamise katkemine soojuse tootmise või võrgu kaudu jaotamise tõrgete tõttu.

Kaugkütte katkestus stsenaariumi haavatavuse hinnang

Võimelüngad

PIIRKOND

Kiviõli Soojus AS-il generaatori puudumine.

Mõjutatavad piirkonnad:

Kiviõli linn Püssi linn

HAAVATAVAD GRUPID

KÜ-del puuduvad generaatorid.

EHITISED

Hooned on vanad ning soojustamata.

KOV TEENUSED

Kaugkütte piirkondades soojavarustuse kättesaadavuse tagamine ja arendamine

Elektrigeneraatori puudumine. Katelde töö tagamiseks olemasolevatest generaatoritest ei piisa. Vajalik generaatori võimsus 200 – 250 kW.

Teede sõidetavuse katkemine

Torm 27 m/s stsenaariumi haavatavuse hinnang

Võimelüngad

HAAVATAVAD GRUPID

Puuduvad toidu jm varud kerksuskeskuse jaoks.

KOV TEENUSED

Kaugkütte piirkondades soojavarustuse kättesaadavuse tagamine ja arendamine

Vedelkütuse/gaasi tarneraskused kui teed on läbimatud.

Vee- või kanalisatsioonikatkestus

Ühisveevärk ja -kanalisatsioon on ehitiste ja seadmete süsteem, mille kaudu toimub kinnistute veega varustamine või reovee ärajuhtimine ning mis on vee-ettevõtja hallatav või teenindab vähemalt 50 elanikku. Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonina käsitatakse ühisveevärki või ühiskanalisatsiooni eraldi või mõlemat üheskoos. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni avarii – ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ehitiste või seadmete ettenägematu purunemine või rikki minek, mille tagajärjel oluliselt halveneb või katkeb klientide veega varustamine ja nendelt reovee ärajuhtimine, või on ohustatud inimesed, ehitised või keskkond

Taristu rike stsenaariumi haavatavuse hinnang

Võimelüngad

ETTEVÕTTED

Kanalisatsioonisüsteemist tulenevate reostuste vältimine. Eriti KÜ-des.

EHITISED

Ajutised veemahutid, pumbad, veeimurid, generaatorid - ei ole piisavas koguses, kui tegemist on ulatusliku rikkega. Mobiilsed WC-d ei ole piisavalt ligipääsetavad erivajadustega inimestele. Puuduvad regulaarsed kriisiharjutused või -koolitused elanikkonnale. Elanikkonna vähene huvi koolituste vastu (sh korteriühistud). Kriisivarude puudumine hoonetes - pole varutud joogivett, hügieenitarbeid ega esmast kriisivarustust (nt desovahendid, WC-paber, taskulambid). Hoones ei ole ette nähtud ajutiste seadmete paigaldusvõimalust (nt puuduvad juurdepääsud mahutitele, sobivad pinnad WC-dele). Tehnoruumid paiknevad veele avatud kohas (nt keldris) ilma kaitsemeetmeteta.

Kriisideks valmistumise tegevuskava

Hädaolukorra lahendamise plaani uuendamine/täiendamine

TEGEVUSED	HOLP plaan on vaja uuendada.
MÕÕDIKUD	HOLP mõõdikud (ehk Hädaolukorra lahendamise plaani mõõdikud) on tööriist, millega hinnatakse kriisijuhtimise valmisolekut ja tegutsemisvõimekust. Neid kasutatakse nii plaanide koostamisel, hindamisel kui ka pärast kriisi lahendamist tagasiside andmiseks. HOLP mõõdikud aitavad hinnata: 1. kui hästi kriisijuhtimine toimis 2. kas plaanid on ajakohased ja rakendatavad 3. millised võimekused on olemas või puudu Mõõdikud on 1. Valmisoleku mõõdikud 2. Kriisile reageerimise mõõdikud 3. Koostöö mõõdikud 4. Kommunikatsiooni mõõdikud 5. Taastamise mõõdikud
SAAVUTAVUS	Tellitakse teenusena.
RELEVANTSUS	Kohati pole HOLP plaanis toodud info enam asjakohane, vaja on kriitilise pilguga üle vaadata.
TÄHTAEG	2026 1. pool
VASTUTAJA	Kriisikomisjoni juht

Teede ja tänavate toimepidevus

TEGEVUSED	Teede ja tänavate toimepidevuse tagamiseks nõuete kehtestamine määrusega ning ETOde määramine. Õppuste läbiviimine ja tee-ettevõtete kaasamine. Vähesel määral olid kaasatud Kevadmurd 2025 raames.
MÕÕDIKUD	Teede ja tänavate toimepidevuse mõõdikud viitavad indikaatoritele, mille abil hinnatakse, kui hästi suudab teedevõrk taluda häireid (nt halb ilm, liiklusõnnetused, ehitustööd vms) ja säilitada oma funktsionaalsust. Mõõdikute eesmärk on toetada teede haldamist, planeerimist ja kriisivalmidust. 1. Liiklusvoo säilivus Kirjeldus: Kui suur osa tavapärasest liiklusmahust säilib häire korral. Näide mõõdiku kohta: % liiklusmahust, mis säilib 30 min jooksul pärast õnnetust. 2. Taastumisaeg Kirjeldus: Aeg, mis kulub pärast häiret normaalse

liiklusvoo taastumiseks. Näide mõõdiku kohta: Keskmine taastumisaeg peale lumesadu või liiklusõnnetust. 3. Ümbersõiduvõimalused Kirjeldus: Kui palju on olemas alternatiivseid marsruute kriitilise tee katkemise korral. Näide mõõdiku kohta: Ümbersõidutee olemasolu ≤ 10 km raadiuses. 4. Teede kandevõime Kirjeldus: Kui palju on tee maksimaalsest läbilaskevõimest kasutuses tavaolukorras ja häire korral. Näide mõõdiku kohta: % mahust, mida kasutatakse tiip-tunnil. 5. Katkestuste arv Kirjeldus: Kui tihti esineb liiklust takistavaid sündmusi. Näide mõõdiku kohta: Liiklusõnnetuste või teetõkete arv kuus. 7. Ligipääsetavuse säilivus Kirjeldus: Kui palju säilib ligipääs olulistele objektidele (nt haiglad, koolid) häire ajal. Näide mõõdiku kohta: % elanikest, kes pääsevad 30 min jooksul haiglasse ka katkestuse korral. 8. Reaalaja info olemasolu ja kvaliteet Kirjeldus: Kas juhte teavitatakse kiiresti ja täpselt häiretest. Näide mõõdiku kohta: Reaalajas teavituste leviku ulatus ja kiirus (nt Waze, Tark tee, Transpordiameti leht).

SAAVUTAVUS	Operatiivne toimepidevus kriisilukorras: 1. Talihoolduse lepingud ja valmisolek Kirjeldus: KOV peab tagama lumetõrje ja libedusetõrje plaanipärasuse. Lepingupartnerite tööjaotus + Saavutatuspraktika: prioriteedikaart (nt esmatähtsad vs kõrvalteed). 2. Kriisistsenaariumid ja varuplaanid Kirjeldus: Loodusõnnetused, massiüritused, tehnilised rikked jms. Saavutatavuse praktika: KOV kriisiplaan sisaldab liiklusvoo taastamise protseduure. 3. Koostöö pääste ja politseiga Kirjeldus: Info liikumine ja tegevuste koordineerimine. Saavutatavuse praktika: Ühine GIS-kaart, jagatud info liikluskatkestuste kohta. 4. Ümbersõiduvõimaluste olemasolu Iga kriitilise tee puhul on vähemalt 1 alternatiivne tee olemas.
RELEVANTSUS	Teede sõidetavuse tagamine on kriitilise tähtsusega.
TÄHTAEG	2026
VASTUTAJA	Kriisikomisjoni juht

Vesi ja kanalisatsioon

TEGEVUSED	Õppuse korraldamine. Esimene õppus viidi läbi aprillis 2025 Kevadmurd 2025 raames, kui mängiti läbi Sonda alevikus Laane tn veetõotlusjaama ümberlülitamine generaatoritoitele, et tagada Sonda kogukonnamajas veevarustus (sh ka Laane tn VTJ klientidele).
MÕÕDIKUD	1. Valmisoleku mõõdikud • Kas vee- ja kanalisatsiooniteenuse pakkujal on olemas hädaolukorra plaanid? • Kas kriitiline tehnika (pumbad, puhastusseadmed, varugeneraatorid) on korras ja hooldatud? • Kas on olemas kokkulepped varugeneraatorite, transpordi ja remonditööde osas? 2. Reageerimise mõõdikud • Kui kiiresti tuvastatakse rike (sensorid, valvesüsteemid, patrullid)? • Kui kiiresti aktiveeritakse hädaolukorra lahendamise tegevus (tehniline reageerimine, kriisikomisjon)? • Kui kiiresti suudetakse tuua varutoide kriitilistele objektidele? • Kui kiiresti suudetakse: o taastada minimaalne veevarustus (sh tankeriveo korraldus)? o tagada reoveepuhasti ohutu töö või ajutine lahendus? • Kui kiiresti saab aktiveerida elanike teavitamise vee tarbimise piirangutest või keeduvee vajadusest? 3. Koostöö mõõdikud • Kas koostöö teenusepakkuja ja kriisikomisjoni vahel toimib? • Kas koostöö Elektrilevi, Päästeameti, transpordiettevõtete ja terviseametiga toimib? • Kas kriitiliste tarnijate (kemikaalid, kütus, varuosad) tarnekindlus on hinnatud? • Kas olemas on kontaktisikute nimekiri ja see on

ajakohane? 4. Kommunikatsiooni mõõdikud • Kui kiiresti suudetakse kriisiinfo elanikele edastada? • Kas info on arusaadav ja elanike jaoks piisav? • Kas infokanalid (SMS, koduleht, sotsiaalmeedia, meedia) töötavad? • Kas ametiasutuste vaheline infovahetus töötab (KOV, terviseamet, Päästeamet)?

SAAVUTAVUS

1. Valmisolek • Hädaolukorra plaanid: olemas, hästi saavutatav • Varugeneraatorid, varuosad, kemikaalid: osaliselt olemas, keskmiselt saavutatav • Töötajate väljaõpe: hästi saavutatav • Koostööpartnerid ja kontaktid: olemas, hästi saavutatav 2. Reageerimine • Rikke tuvastamine: hästi saavutatav • Kriisikomisjoni aktiveerimine: hästi saavutatav • Ajutine veevarustus: keskmiselt saavutatav • Varutoite käivitamine: keskmiselt saavutatav • Reovee ajutised lahendused: piiratud saavutatavus 3. Koostöö • Teenusepakkujad, Päästeamet, Elektrilevi: hästi saavutatav • Transpordilogistika: keskmiselt saavutatav 4. Kommunikatsioon • Elanike teavitamine: hästi saavutatav • Asutuste infovahetus: hästi saavutatav

RELEVANTSUS

Miks need on asjakohased: Need näitavad, kus on riskid (nt varugeneraatorite puudus, ajutise veovarustuse nõrkused). • Aitavad prioriteete seada — kuhu on vaja rohkem ressursse või koostöölepinguid. • Annavad kriisikomisjonile ülevaate valmisoleku tasemest enne kriisi ja selle ajal. • Toetavad õppuste ettevalmistust ja kriisijärgset analüüsi. • Lihtsustavad kriisiolukorras kiireid otsuseid, sest probleemsed kohad on eelnevalt kaardistatud. Kellele need on asjakohased? • Kriisikomisjonile — juhtimiseks ja hindamiseks • Teenusepakkujale (vee-ettevõtte) — oma valmisoleku hindamiseks • Kohalikule omavalitsusele — elanike kaitse ja teenuste tagamiseks • Riiklikele partneritele — kui on vaja täiendavat tuge

TÄHTAEG

2026

VASTUTAJA

Kriisikomisjoni juht

Kaugküte

TEGEVUSED

1. Riskide kaardistamine ja analüüs - Kaardistada kõik olulised ohud ja riskistsenaariumid (nt kütusekatkestus, soojustrassi purunemine, elektrikatkestus, küberintsidendid).
2. Toimepidevuskavade koostamine ja uuendamine - luua ja kavandada selged tegevusjuhised erinevate häirete lahendamiseks. Kavandada hädaolukorra töökorraldus (nt generaatorite kasutus, personali rotatsioon).
3. Tehnilise valmisoleku tõstmine - tagada süsteemide töövõime häireolukorras. Soojustrasside hooldus ja seisukorra seire. Kütusevaru olemasolu tagamine (nt biomass, õli või gaas vähemalt X päevaks).

MÕÕDIKUD

Kaugkütte toimepidevuse hindamiseks ja riskiteadlikkuse/toimevalmiduse taseme jälgimiseks kasutatakse mitmeid kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid mõõdikuid, mis aitavad hinnata süsteemi töökindlust, valmisolekut, taastumisvõimet ja klientide rahulolu. Allpool on välja toodud olulisemad mõõdikud, mida kasutatakse Eestis ja rahvusvaheliselt (nt ISO 22301, EN 15232 kontekstis, aga ka KIK projektide ja Eleringi energiajulgeoleku analüüside raames).

SAAVUTAVUS	1. Tehnosüsteemide töökindluse tagamine Eesmärk: Minimeerida katkestusi ja tagada kiire taastumine. Tegevused: Teha regulaarsed hooldustööd (nt katlad, pumbad, torustik). Investeerida torustiku uuendamisse (vähem lekkeid, väiksemad soojuskaod). Paigaldada monitooringusüsteem katkestuste automaatseks tuvastamiseks. Tagada varugeneraatorite ja -katelde olemasolu kriitilistes piirkondades. Luua süsteemne avarii- ja varuosade ladu. 2. Riskide hindamine ja toimepidevuskava koostamine Tegevused: Koosta ja regulaarselt uuenda riskianalüüsi (nt katkestused, tarneprobleemid, loodusõnnetused, küberohud). Koosta ja katseta kaugkütte toimepidevuskava (nt varuplaanid ja tegevusjuhised). Loo kriisirollid: kes vastutab infoedastuse, tehnilise lahendamise ja koostöö eest kriisi ajal. Kaasa kohalik omavalitsus kriisiplaani koostamisse. Tegevused: Korralda 1–2 korda aastas kriisiõppused (nt "katlamaja rike -20°C juures" stsenaarium). Korda avariijuhiseid ja varuenergia lülitamist praktikas. Koolita uusi töötajaid kohe kriisiolukordade käsitlemiseks.
RELEVANTSUS	Kaugküte on kriitiline taristu.
TÄHTAEG	2026
VASTUTAJA	Kriisikomisjoni juht ja kaugkütte ettevõtted.

Elanikkonnakaitse

TEGEVUSED	Tegevuskava 1 Riskiteadlikkuse suurendamine - Koostada ja levitada kohalike riskide infot (näiteks voldikud, koduleht, plakatid) - Korraldada riskiteadlikkuse infopäevi (sh koolides, lasteaedades, hooldekodudes) - Tutvustada elanikele koduse valmisoleku põhimõtteid (72 tunni valmisolek) - Toota ja jagada praktilisi juhendeid (veevarud, toiduvarud, side, evakuatsioonikott) 2 Elanike valmisoleku toetamine - Jagada kontrollnimekirju koduvarude kohta - Luua KOV kodulehele rubriik: "Mida teha kriisi ajal?" - Korraldada vabatahtlikke koduvalmisoleku töötubasid 3 Kriisikomisjoni ja ametkondade valmisoleku tõstmine - Korraldada kriisikomisjoni õppusi (stsenaarsete õppuste läbimängimine) - Harjutada infovahetust ja koostööd partneritega - Ajakohastada kriisiplaane, kontaktandmeid ja ressursside nimekirju kord aastas - Kaardistada riskigrupid (hooldekodud, puudega inimesed, üksi elavad eakad) 4 Kriisikommunikatsiooni parandamine - Luuakse valmis kriisiteadete näidissõnumid (keeduvee vajadus, evakuatsioon, varud) - Harjutada kriisiinfo edastamist (SMS, koduleht, sotsiaalmeedia testid) - Koolitada kriisikommunikatsiooni vastutajaid
-----------	--

5 Vabatahtlike kaasamine

- Koostada vabatahtlike nimekiri
- Koolitada vabatahtlikke kriisiabiks (info jagamine, esmane abi, logistika)
- Kaasata vabatahtlikke õppustele ja harjutustele

MÕÕDIKUD

1 Riskiteadlikkuse suurendamine elanike seas. Eesmärk: Elanikud teavad riske/kriise ja oskavad enda kaitseks tegutseda. Mõõdikud: • Riski/kriisi teavituse kampaaniate arv aastas (nt 2x aastas); • Osalenute arv avalikel infopäevadel, töötubades; • Küsitluse põhjal teab vähemalt 70% elanikest olulisi riske (nt elektrikatkestus, küttekatkestus, evakuatsioon); • Kriisiteavituse kanalite (koduleht, sotsiaalmeedia) jälgijate arv; 2 Valmisoleku suurendamine peredes. Eesmärk: Perekonnad omavad baasvalmisolekut 72-tunniseks iseseisvaks hakkamasaamiseks. Mõõdikud: • Infomaterjalide levitamine (brošüürid, juhendid) vähemalt 1x aastas; • Küsitluse järgi vähemalt 60% peredest omab koduseid varusid; • Kodukriisiplaani olemasolu teadlikkuse kasv. 3 Omavalitsuse ja ametkondade valmisoleku tõstmine. Eesmärk: Omavalitsuse struktuurid on valmis elanikkonnakaitse ülesannete täitmiseks. Mõõdikud: • Kriisikomisjoni õppuste arv aastas (vähemalt 1 kord aastas); - 20.03.2025 osales kriisikomisjon Päästeameti poolt korraldatud elanikkonnakaitse hädaolukorraks valmisoleku koolitusel. • Koostööpartnerite kaasamine õppustele (Päästeamet, politsei, vabatahtlikud); • Ajakohastatud kriisiplaanide olemasolu (ülevaatus kord aastas); • Kontaktandmete ja ressursside loetelu ajakohasus (uuendamine vähemalt kord aastas). 4 Kommunikatsioonivõimekuse tõstmine. Eesmärk: Kriisiinfo jõuab kiiresti ja arusaadavalt elanikkonnani. Mõõdikud: • Kriisiteadete edastamise keskmine aeg < 30 min pärast sündmust. • Teavitussüsteemide (SMS, koduleht, sotsiaalmeedia) katsetuste arv aastas (vähemalt 1 kord). • Kriisikommunikatsiooni vastutajate nimekiri ajakohane. 5 Vabatahtlike kaasamine. Eesmärk: Kaasata kohalikke vabatahtlikke elanikkonnakaitse tegevustesse. Mõõdikud: • Vabatahtlike nimekirja olemasolu ja ajakohasus; • Osalenute arv väljaõppel või õppustel; • Kaasatud vabatahtlike osakaal > 50% planeeritud vajadusest.

SAAVUTAVUS

Tegevus Saavutatavus Märkus 1. Kohalike riskide teavituste koostamine ja levitamine Väga hästi saavutatav Vajab olemasoleva info koondamist ja jagamist 2. Infopäevade korraldamine (sh koolides) Hästi saavutatav Vajab koostööd haridusasutustega 3. Koduse valmisoleku juhendite jagamine Väga hästi saavutatav Valmis materjalid on olemas (nt Ole Valmis, kriis.ee) 4. Kontrollnimekirjade koostamine koduvarude jaoks Väga hästi saavutatav Materjalid lihtsasti kohandatavad 5. Kriisikomisjoni õppuste läbiviimine Hästi saavutatav Vajab korraldamist ja partnerite kaasamist 6. Kontaktandmete ja kriisiplaanide ajakohastamine Väga hästi saavutatav Vajab süsteemset ülevaatus kord aastas 7. Riskigruppide kaardistamine Hästi saavutatav Vajab koostööd sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnaga 8. Kriisiteadete näidissõnumite koostamine Väga hästi saavutatav Ühekordne koostamine, hiljem lihtne uuendada 9. Teavitussüsteemide (SMS, sots.meedia) testimine Hästi saavutatav Vajab tehnilist valmisolekut 10. Vabatahtlike nimekirja koostamine ja koolitamine Keskmiselt saavutatav Vajab vabatahtlike leidmist ja motiveerimist

RELEVANTSUS

Riskiteavituste koostamine ja levitamine on väga asjakohane, sest see annab elanikele teadmised, kuidas erinevates kriisides käituda. Teadlik elanik suudab kriisis iseseisvamalt hakkama saada ja vähendab koormust omavalitsusele. Infopäevade korraldamine koolides, hooldekodudes ja kogukonnakeskustes aitab suurendada kogukonna üldist teadlikkust

ning tugevdab ühist arusaama võimalikest ohtudest ja käitumisjuhistest. Samuti loob see elanike ja kriisikomisjoni vahel usaldust. Koduse valmisoleku juhendite jagamine ja kontrollnimekirjade koostamine on väga praktilised tegevused, mis aitavad inimestel hinnata oma valmisolekut ning motiveerivad varusid soetama. See on oluline just 72-tunnise iseseisva hakkamasaamise põhimõtte toetamisel. Kriisikomisjoni õppused on väga asjakohased, sest need annavad praktikas kindluse, kuidas kriisi ajal juhtimist, otsustamist ja koostööd teha. Õppuste käigus ilmnevad ka võimalikud nõrkused, mida saab õigeaegselt parandada. Kontaktandmete ja kriisiplaanide ajakohastamine on kriisi juhtimisel kriitilise tähtsusega. Ilma toimivate kontaktideta ja ajakohaste plaanideta tekivad viivitused ja ebaselgus, mis võivad kriisis olukorda oluliselt raskendada. Riskigruppide kaardistamine on vajalik, et kriisis teaks kiiresti, keda tuleb esmajärjekorras aidata — näiteks eakad, haiged või hooldusasutustes viibijad. Kriisiteadete näidissõnumite koostamine ja nende valmis hoidmine kiirendab elanike teavitamist kriisi puhkemisel. Kriisis on aeg ja selgus kriitilise tähtsusega, et vältida segadust ja paanikat. Teavitussüsteemide testimine tagab, et kriisis töötab infoedastus tõrgeteta ja et ametkonnad teavad, kuidas infokanalid kasutada. See aitab tagada, et info jõuab kiiresti kõigini, keda see puudutab. Vabatahtlike nimekirja koostamine ja nende koolitamine suurendab oluliselt omaavalitsuse võimekust kriisi ajal elanikele tuge pakkuda. Vabatahtlikud saavad olla abiks nii infopunktide, evakuatsiooni, logistika kui ka esmase abi korraldamisel.

TÄHTAEG	2026
VASTUTAJA	Kriisikomisjoni juht

Kommunikatsioon

TEGEVUSED	Riskikommunikatsiooni kampaaniate läbiviimine (küberohud, tuleohutus) – Suurendada elanikkonna teadlikkust konkreetsetest piirkondlikest riskidest ja soovitatud käitumisest.
MÕÕDIKUD	Kampaaniate arv aastas. Koolituste arv aastas.
SAAVUTAVUS	Läbi kampaaniate ja koolituste.
RELEVANTSUS	Aitab ennetada paanikat ja juhib tähelepanu kohalikele riskidele. Hädaolukorras kiire ja järjepidev kommunikatsioon päästab elusid ja hoiab ära väärinfo leviku. Tõstab riskiteadlikkust kogukonnas ja vähendab sõltuvust ainult ametlikest kanalitest kriisi ajal. Kiire teavitus suurendab usaldust ja vähendab väärinfo levikut. Aitab tuvastada kitsaskohti ja parandada tulevasi kommunikatsioonistrateegiaid.
TÄHTAEG	2026
VASTUTAJA	Kriisikomisjoni juht

Lauaõppus

TEGEVUSED	Kriisikomisjonile, -meeskonnale ja partneritele kriisiteemaliste lauaõppuste korraldamine (stsenaarsete õppuste läbimängimine)
MÕÕDIKUD	Lauaõppuste arv aastas (1-2) Lauaõppusel osalenute arv
SAAVUTAVUS	Aeg Inimressurss Tehnika
RELEVANTSUS	KOVil on kriisilukordades keskne roll elanikkonna kaitsmisel, esmase abi korraldamisel ning kohaliku elu võimalikult häireteta toimimise tagamisel.
TÄHTAEG	2025
VASTUTAJA	Kriisikomisjoni juht

Õppus

TEGEVUSED	Kriisiõppuste korraldamine koostöös partneritega ning kriisiõppustel osalemine. 20.03.2025 osales kriisikomisjon Päästeameti poolt korraldatud elanikkonnakaitse hädaolukorras valmisoleku koolitusel. 23.-24.04.2025 osalemine õppusel Kevadmurd 2025, k. a ETOa Järve Biopuhastus ning teehooldusettevõtted.
MÕÕDIKUD	1. Osaluse ja kaasatuse mõõdikud Õppuste arv aastas (1-2 õppust) osalejate arv (kriisikomisjon, kriisimeeskond, ETOd, koostööpartnerid jne) 2. Reageerimiskiiruse mõõdikud Aeg, mis kulus kriisisignaale reageerimiseks Aeg, mis ulus kriisistaabi töö alustamiseks Aeg, mis kulus otsuste tegemiseks ja lahendusele 3. Kommunikatsiooni mõõdikud Sise- ja väliskommunikatsiooni tõhusus (nt õigel ajal ja õigetele adressaatidele edastatud teated) Sõnumite edastamise ajastus (nt mitu minutit pärast sündmust saadeti esimene ametlik teade) 4. Koostöö ja juhtimise mõõdikud Info jagamise kiirus ja täpsus osapoolte vahel Vastutuse jaotuse arusaadavus osalejate seas 5. Õppimise ja parendamise mõõdikud Tuvastatud puudujääkide arv ja laad Tagasiside hindamised (nt rahulolu)
SAAVUTAVUS	- Inimressurss (planeerijad, hindajad, koolitajad/juhendajad, osalejad) - aeg (planeerimisele kuluv aeg, õppuse kestus) - materjalid ja tehnilised ressursid (ruumid, tehnika, sidevahendid, IT- ja kontoritarbed) - finantsressursid (õppuse eelarve)
RELEVANTSUS	Tegevus on vajalik kriisideks valmisolekuks. Aitab testida, arendada ja kinnistada nii kriisikomisjoni ja meeskonna valmisolekut kui ka harjutada koostööd, tugevdades kogu kogukonna vastupanuvõimet kriisidele.
TÄHTAEG	2026
VASTUTAJA	Kriisikomisjoni juht

Kriisikomisjonide istungid

TEGEVUSED	Vähemalt nelja kriisikomisjoni istungi läbiviimine aasta jooksul
MÕÕDIKUD	Koosolekute toimumisajad (1x kvartalis).
SAAVUTAVUS	Inimfaktor (komisjoni liikmed, kutsutud külalised) ja aega
RELEVANTSUS	Kriisikomisjoni tööks ja kriisideks valmisolekuks.
TÄHTAEG	2025
VASTUTAJA	Kriisikomisjoni juht

Strateegilised partnerid

TEGEVUSED	Strateegiliste partnerite valik sõltub eelkõige kriisi tüübist (looduskatastroofid, tervishoiukriisid, sotsiaalprobleemid, infrastruktuuri katkestused jne). ETOd - Järve Biopuhastus, Adven Eesti AS, Kiviõli Soojus AS, teehooldusettevõtted Kriisipood jm kauplused, tanklad, apteegid Punane Rist, Päästeliit, Päästeamet, PPA, Purtse Vabatahtlik Merepääste, Purtse Vabatahtlik Pääste, Kiviõli päästekomando, Nais Kodukaitse Kohalikud ettevõtjad (põllumajandus, majutus, keemiatööstus) Kohalikud MTÜ-d ja vabatahtlikud organisatsioonid (külavanemad), külaseltsid, jahiseltsid Naaberomavalitsused - Alutaguse vald, Kohtla-Järve linn, Vinni vald, Rakvere vald, Toila vald, Jõhvi vald Elekter ja side - Eesti Energia, Telia, Elisa, Tele2
MÕÕDIKUD	1. Valmiduse taseme hindamine: Kuidas hindatakse valmidust kriisiks? Kas igasugused hädaolukorraks vajalikud varud on olemas? 2. Kriisireguleerimise kiirus ja efektiivsus: Mitu minutit või tundi kulub, et reageerida kriisile pärast esimesi märke? Mitu protsenti kriisi puhul osalejatest on valmis tegutsema vastavalt plaanile? 3. Koostöö ja partnerite tegevus: Kas kõik partnerid reageerivad kokkulepitud ajakava järgi? Kas koostöö on sujuv ja hästi korraldatud? 4. Varude ja ressursside tasemed: Kas vajalikud toiduvarud, vesi, kütus, ravimid ja muud elutähtsad ressursid on kohaliku omavalitsuse valduses? Kas need on õigesti jaotatud?
SAAVUTAVUS	Läbi koolituste.
RELEVANTSUS	Pidev hindamine ja täiustamine: Pärast iga kriisiharjutust või tegelikku kriisi tuleb teha põhjalik analüüs ja täiustada tegevuskava, et järgmine kord oleks koostöö veelgi parem ja kiirem.
TÄHTAEG	2026
VASTUTAJA	Kriisikomisjoni juht

Strateegilised ressursid

TEGEVUSED	Strateegilised ressursid ei tähenda ainult raha ega varustust, vaid ka teadmisi, koostööd ja süsteemset planeerimist , mis toetavad kestlikku kriisivalmidust. Tuleb tagada strateegilised varud (KEKEdesse), luua koostöökokkulepped
MÕÕDIKUD	Kriisiplaanide olemasolu % Koolituste ja õppuste arv aastas. Koolitustel ja õppustel osalenute arv aastas. Kaasatud partnerite arv õppusel. Õppustest saadud järelduste rakendamise määr (% rakendatud soovitustest). Elutähtsate teenuste tagamiseks vajalike varusüsteemide (nt generaatorid, side) olemasolu. Varude regulaarse kontrolli ja uuendamise sagedus.
SAAVUTAVUS	- Koolitatud inimesi - regulaarseid õppuseid ja koolitusi - koostöövõrgustikud ja partnerlussuhted - kriisivarud (toit, vesi, generaatorid, kütus) - tehnoloogilised vahendid (kriisiinfot koondavad süsteemid, teavituskanalid jne) - ajakohased kriisiplaanid (nt evakuaatsiooniplaanid, sidekatkestuste plaanid) - Riskianalüüsid ja stsenaariumipõhised reageerimiskavad (HOLP plaan)
RELEVANTSUS	Et kriisideks valmis olla.
TÄHTAEG	2026
VASTUTAJA	Kriisikomisjoni juht

Koolitused

TEGEVUSED	Kriisiõppuste korraldamine ja koolitustel/õppustel osalemine.
MÕÕDIKUD	Koolituste arv aastas. Koolitusel osalenute arv aastas.
SAAVUTAVUS	Aeg Inimressurss Finants
RELEVANTSUS	KOVil on kriisilukordades keskne roll elanikkonna kaitsmisel, esmase abi korraldamisel ning kohaliku elu võimalikult häireteta toimimise tagamisel.
TÄHTAEG	2026
VASTUTAJA	Kriisikomisjoni juht

Riskianalüüsi kokkuvõte

1. Ülevaade

Riskianalüüsi eesmärk on hinnata Lüganuse valla valmisolekut kriisiolukordadeks, kaardistada suurima mõjuga riskid ja tagada kriitiliste teenuste toimepidevus. Tuvastatud on mitmeid väga olulisi riske ja kriitilise tähtsusega teenuseid, mis vajavad eritähelepanu.

2. Tuvastatud suurima mõjuga riskid

- Elektrikatkestus – võib põhjustada ulatuslikke häireid, puudus generaatoritest.
- Kaugkütte katkestus – kriitiline talveperioodil, varugeneraatorite ja kütuse puudus.
- Teede sõidetavuse katkemine – raskendab päästetöid ja teenuste kättesaadavust.
- Vee- või kanalisatsioonikatkestus – halvendab oluliselt elukeskkonda.

3. Kriitilise tähtsusega teenused

- Soojavaru kaugkütte piirkondades
- Teede ja tänavate korrashoid ja ehitus
- Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kättesaadavus
- Alusharidus ja lastehoid

4. Peamised haavatavused ja võimelüngad

- Generaatorite ja varukütuse puudus (sh Kiviõli Soojus AS)
- KÜ-des ja hoonetes puuduvad kriisivarud
- Tehnosüsteemide vananemine, puudulik kriisivalmidus
- Vähene elanike teadlikkus ja osalemine kriisikoolitustel

5. Kriisideks valmisoleku tegevused ja soovitused

- HOLP plaani ajakohastamine (tähtaeg 2026)
- Kriisikomisjoni õppused vähemalt kord aastas
- Kommunikatsioonistrateegia ja kriisiteadete süsteemi tugevdamine
- Vabatahtlike süsteemi loomine ja kaasamine kriisiõppustele
- Riskiteadlikkuse kampaaniad ja praktilised juhendid elanikele

6. Järeldused ja prioriteedid

Lüganuse vald peab tugevdama oma taristu varustuskindlust, suurendama elanikkonna kriisivalmidust ja koordineerima kriisiplaane süsteemselt. Eelistada tuleb generaatorite ja ajutiste tarvikute soetamist, tehnosüsteemide uuendamist ning infokanalite valmisolekut kiireks reageerimiseks.